

דה-גנרל

פיטמה את הילדים כדי שישמנו ויהיו טובים יותר לאכילה.

★ ★ ★

ההזדמנות הגדולה הגיעה עם מלחמת ששת הימים. נצחון צה"ל — בעזרת הנשק הצרפתי — הכניס את מדינות ערב למבוי סתום.

העולם הערבי היה זקוק לידידים, לתמיכה, לעידוד. הוא היה זקוק לכך באופן גורף. הוא היה מוכן לשלם עבור אלה מחיר מופלג. אפילו מופרז.

ההזדמנות הגדולה באה. דה־גנרל מכר אותנו. שבוע לפני הנאום, שעורר את הסערה בישראל, אירע מאורע יותר חשוב, לא־ישעור, שכמעט ולא נזכר בי עיתונינו. כי מאורע זה לא היה מלווה בהערות אנטי־שמיות. ב־23 בנובמבר חתמו עיראק וצרפת על הסכם, שהעניק לצרפת את הזכות לנצל את אוצרות־הנפט העצומים של עיראק, במידה שלא נוצלו עד כה.

אוצרות אלה כוללים את שדה־הנפט העשיר ביותר בעולם, שלא נוצל עד כה, ברומילה הצפונית. שדה זה בלבד יכול להכניס מיד הכנסה שנתי של כיליארד ל"י.

זוהי מחפכה במצבה הכלכלי של צרפת. כי השוואה אליה, מכירת הנשק הצרפתי לישראל הוא עסק קטן.

צרפת חזרה להיות מעצמה מרחבית. היא דוחקת את רגלי ארצות־הברית ובריתניה. היא מתכוננת לחזור ולקבל לידה את העמדות, אשר מהן גורשה על־ידי הבריטים לפני דור.

בקיצור: מאחורי הקפריזה האנטי־שמית של דה־גנרל עומדת מדיניות צרפתית לטווח־ארוך, מדיניות הגיונית, סבירה, צלולה לגמרי.

מדיניות זו לא תשתנה בעתיד הנראה־לעין. היא אינה קשורה באישיותו של דה־גנרל.

במילים פשוטות: איכרנו את צרפת, לא ליום־יומם, אלא לשנים רבות.

★ ★ ★

מה נובע מזה לגבי מערכתנו הבינלאומית? שילמנו מחיר יקר מאד עבור בריתנו עם צרפת. החמצנו הזדמנות היסטורית להתקשר בעוד מועד עם אלג'יריה הלוחמת, ובכך לרכוש לנו את בת־בריתנו הערבית הראשונה. העמקנו את הקרע בינינו ובין העולם הערבי.

אולם הברית עם צרפת העניקה לנו, לפחות, יתרון אחד. היא נתנה לנו חופש־תימרון כל־שהו.

היו לנו שני בני־ברית — אמריקה וצרפת. יכולנו לתמרן ביניהן, לשחק ביניהן, כשהצטנו יחסינו עם וושינגטון, יכולנו להדק את יחסינו עם פאריס. כשלא קיבלנו נשק מאחת, יכולנו לקבלה מן השנייה. חופש־תימרון זה חוסל עתה.

נתורה לנו בתי־ברית אחת ויחידה: ארצות־הברית.

סין פועלת נגדנו. ברית־המועצות רואה בנו אויב־מסור. כנת. צרפת מתאיצבת במרכז החזית נגדנו. בריטניה משתתפת בכל כוחה להסתדר עם העולם הערבי.

אין לזלזל בברית עם ארצות־הברית. היא עדיין המדינה החזקה ביותר בעולם. ברגע זה היא תומכת בצד כמעט ללא־הסתייגות.

אך אין מצב מסוכן יותר למדינה מאשר להיות תלויה כל־יכולה בבת־ברית יחידה. כי ברית כזאת איננה ברית כלל. זוהי תלות, לא חסד או לשכט.

מה יהיה אחרי הבחירות בארצות־הברית? מה יהיה אם תתחולל הפיכה פרו־אמריקאית במצרים? מה יהיה אם יושב, איכשהו, הסדר בין וושינגטון ומוסקבה? **צרפת, ידידתנו ובת־בריתנו, מכרה אותנו בלי כל היסוס כאשר זה התאים לאינטרס שלה. רק כפיל יכול להיות בטוח שאמריקה לא תנהג כך, בנסיבות דומות.**

★ ★ ★

והי הפרספקטיבה הפוליטית. היא קודרת למדי. היא חשוכה מאלף נאומים מנוסחים־יהיה של שר־חוצנו, שאינו מסוגל לראות את היער מרוב העצים באו"ם.

מה נובע מכך? נובעת מכך ההכרה: **אין לנו זמן.**

ברגע זה אנחנו עדיין חזקים, מבחינה פוליטית ומבחינה צבאית. בידינו היוזמה בידינו האפשרויות.

הבה ונצל את מצבנו זה כדי לפתור מייד את בעיית ארץ־ישראל, להניח יסוד לשלום קבע בין ישראל לבין העם השכן.

שאם לא כך, אחננו עלולים לגלות, בעוד שנה, כי איחרנו את המועד.

ואם עזרו דבריו האנטי־שמיים של דה־גנרל לזעזע אותנו משאננותנו ולהבהיר לנו שהזמן דוחק — תבוא עליו הברכה.

(דה־גנרל אומר עתה כי במיבצע זה גילתה ישראל את פרצופה האמיתי, כמדינה השואפת להתפשטות בכוח הנשק. דווקא במיבצע שתוכנן על־ידי הצרפתים, למען האינטרסים של צרפת, בו פעלה ישראל כשלוחה צרפתית! איזו אירוניה של הגנרל!)

הכישלון המדיני של מיבצע סואץ־סיני חרץ את גורלה של צרפת באלג'יריה. דה־גנרל הגיע לשלטון, ואחרי כמה שנים חתם על הסכם־הכניעה, שכונן את אלג'יריה החופשית. **באותו רגע מתה ברית ישראל-צרפת.**

★ ★ ★

היא מתה, אבל היא לא נקברה. ולא פעם שאלתי את עצמי, בשנים שעברו מאז: מדוע לא?

מדוע המשיכה צרפת להעמיד פנים כאילו ישראל היא בתי־ברית וידידה?

מדוע היא הניחה לאנשים תמימים כמו שמעון פרס לפנטז על "רגשות עמוקים הקושרים את שני העמים"?

מדוע היה הגנרל האנטי־שמי מוכן להצטלם עם מנהיגי ישראל?

לכן יש שתי סיבות, אחת קטנה ואחת גדולה.

הסיבה הקטנה היא שישראל קנתה בצרפת נשק יקר.

הרכש הישראלי מימן את תעשיית־הנשק הצרפתית. הוא שהבטיח לה, למעשה, את הריווחיות שהיתה דרושה להתפתחותה.

זה היה גורם קטן, אך לא מבוסס.

הסיבה השנייה חשובה הרבה יותר. דה־גנרל חיכה להזדמנות.

הוא לא רצה למכור אותנו במחיר קטן.

הוא דרש מחיר גבוה מאד:

הנפט.

מגוי וגמור היה עם דה־גנרל להשיג, תמורת הפקרתנו, מעמד מרכזי בעולם הנפט של המרחב. לכן מופנים כל מאווינו מזה כמה שנים.

הוא התחנף לעבד־אלנאצר. הוא הזמין את המרשל עאמר לפאריס, וערך לו קבלת־פנים מלכותית. הוא שלח משלחות לקאהיר.

אבל הערבים לא קנו. לצרפת לא היה מה להציע להם. ההיצע הצרפתי לא נפגש עם ביקוש ערבי.

דה־גנרל חיכה להזדמנות. הוא שמר על האהדה הרישמית לישראל, וסיפק לנו נשק בכמויות גדולות — כדי שיוכל למכור אותנו במחיר גבוה יותר.

הוא נהג כמו המכשפה בספור־הילדים, ש־

הפתאום כועסים כולם על הנשיא דה־גנרל? אני סבור שהוא עשה לנו טובה גדולה. ודווקא בפסוקים המרגיזים ביותר של נאומו. הפסוקים האנטי־שמיים.

טוב שהוא אמר אותם.

★ ★ ★

יש הרי אילו אמר שארל דה־גנרל את אותם הדברים על עתיד יחסי ישראל-צרפת, מבלי להוסיף עליהם את ההערות האנטי־שמיות, לא היה איש שם לב לנאומו. מנהיגי ישראל, והציבור הישראלי, היו ממשיכים להתמוגג באשליות.

הם היו מספרים לעצמם שאמנם חלה אי־הבנה קטנה בין צרפת וישראל, אך שהכל יבוא על חיקונו בקרוב. **הם היו מתעלמים מן העובדות הפשוטות, האומרות: חל מיפנה היסטורי במדיניות ה־צרפתית.**

הנאום היה נזכר כלאחר־יד, ונשכח למחרת היום. **לכן טוב שהגנרל הלביש את דבריו באדרת אנטי־שמית בליכך מחרידה.**

טוב שדיבר על "היהודים", שהם "עם־בחירה, בטוח בעצמו ושתלטן".

טוב שאמר כי היהודים "גרמו בעצמם, או לפחות עוררו נגד עצמם, את רגשי־הזדון של העמים" בכל התקופות.

זה טוב. כי חודות לכך נאלצו מנהיגי ישראל לשים לב לעובדות שהם רצו לשכחן ולהשיח־כיהן.

★ ★ ★

ה טוב, אבל זה גם רע. רע מפני שעצם הגסות של הפסוקים האנטי־שמיים של דה־גנרל עלולה להשכיח את העיקר.

היא עלולה לעורר תגובה בנוסח: "נו טוב, הגנרל הוא משוגע. הוא סניילי. אבל מחר הוא ימות, ואז יחזור הכל לקדמותו."

אין טעות גדולה מזו.

החלק האנטי־שמי של הנאום הזה הוא אישי. מתגלה בו האנטי־שמיות השיגרית של אדם מסוג זה: גנרל בצבא הצרפתי, איש האצולה הנמוכה, קאטולי מסורתי, בעלה של אשה קאטולית קיצונית.

אנשים מסוג זה היו תמיד אנטי־שמיים. הם שחוללו את פרשת־דרייפוס, שהמריצה את הרצל לכתוב את מדינת היהודים. הם שהיו בני־בריתנו וספקי נשקנו בימי מלחמת אלג'יריה. האנטי־שמיות לא הפריעה להם לקשור עימנו ברית, כשזו התאימה לאינטרס של צרפת.

האנטי־שמיות הפרטית גם לא הפריעה לדה־גנרל עצמו להצטלם עם בן־גוריון ועם אשכול, ולדבר על "ישראל, ידידתנו ובת־בריתנו".

אם דה־גנרל ייעלם מחר מן הבמה, עשוי לבוא במקומו אדם שאינו אנטי־שמי.

יתכן שיבוא במקומו אדם פילורשמי, אוהב מושבע של היהדות והיהודים.

אבל חוץ מזה לא ישתנה שום דבר.

המדיניות המרחבית החדשה של הגנרל דה־גנרל תחזיק מעמד, בלי דה־גנרל, ואפילו נגד דה־גנרל.

כי אין היא מבוססת על קפריזה, וגם לא על אנטי־שמיות. היא בנוייה על האינטרס המוצק של צרפת.

★ ★ ★

ברית הישראלי-צרפתית נולדה באחד בנובמבר 1954, היום בו פרצה מלחמת־השיחרור האלג'ירית. הגנרלים הצרפתים לא האמינו שזוהי מלחמת־שיחרור אמיתית. הם לא רצו להאמין בקיומה של אומה אלג'ירית. הם נרתעו מלהכיר במציאות. לכן המציאו לעצמם הסבר אחר: מצרים היא המחוללת את המרד.

צרפת רצתה לפתוח חזית חדשה נגד מצי ריב, כדי להסיה את כוחה.

היא חיפשה לגיו־נורים, שיילחם מלחמה זו למענה.

היא מצאה אותו בדמות ישראל — ישראל של בן־גוריון, דיין ופרס.

היא חימשה את ישראל במיטב הנשק, ותיכננה את מיבצע סואץ־סיני, שבו נועד לה־ל התפקיד לשבור את מיטתו של עבד־אלנאצר.

מיבצע זה נכשל. עבד־אלנאצר לא נפל. מצי ריב לא נשברה.